

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması ile Milletvekili Genel Seçimlerinin 3 Kasım 2002 Pazar Günü Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Beyhan ASLAN
Denizli Milletvekili
ANA.P.Grubu Başkanvekili

İbrahim Yaşar DEDELEK
Eskişehir Milletvekili
ANA.P.Grubu Başkanvekili

Nihat GÖKBULUT
Kırıkkale Milletvekili
ANA.P.Grubu Başkanvekili

GENEL GEREKÇE

Anayasada 3.10.2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, temel hak ve hürriyetlerin özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilmesini öngören yeni bir sistem benimsenmiştir. Böylece, temel hak ve hürriyetler bakımından bir genişleme sağlanmıştır.

Öte yandan, 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki’de yapılan Avrupa Birliği Toplantısında tam üyelik için Ülkemizin aday olarak kabul edilmesiyle yeni bir boyut kazanan Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri, her geçen gün yoğunlaşmaktadır. Tam üyeliğe giden süreçte hem Ülkemizin, hem Avrupa Birliğinin karşılıklı yükümlölükleri bulunmaktadır. Bu bağlamda Ülkemizle ilgili olarak 4 Aralık 2000 tarihinde onaylanan “Katılım Ortaklığı Belgesi”nin ardından, 19 Mart 2001 tarih ve 2001/2129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen “Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı”, 24 Mart 2001 tarih ve 24352 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çağdaş demokrasiler, temel hak ve hürriyetleri sağlamayı hedef alan çoğulcu, katılımcı düşünceye dayanan ve hoşgörü ortamında gelişen sistemlerdir. Çağımızda insan hakları ve temel hürriyetlerin tanınması, evrensel bir ilgi konusu olmakla kalmamış; bunların güvence altına alınarak aykırı uygulamalardan korunması ve daha ileri düzeyde gerçekleştirilmesi amacıyla bazı uluslararası kuruluşlar oluşturulmuş ve bu kuruluşlar bünyesinde çeşitli uluslararası belgeler kabul edilmiştir. Bu kuruluşların başında, hemen hemen tüm dünya ülkelerini kapsayan Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile demokratik Avrupa ülkelerinin siyasal birliği olan Avrupa Konseyi’nin geldiği bilinmektedir. Konuyla ilgili uluslararası belgelerden en önemlileri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 10 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ile Avrupa Konseyi bünyesinde imzalanan ve kısaca “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi” olarak anılan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme ve eki protokollerdir.

22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile 3.12.2001 tarihli ve 4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun 8.12.2001 tarihli ve 24607 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 1.1.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Son siyasi gelişmeler dikkate alındığında, seçim zaruri hale gelmiştir.

Teklif, bir yandan Anayasada yapılan değişiklikler ile Türk Medenî Kanununda yer alan hükümlere uyum sağlanması, öbür yandan Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı çerçevesinde yapılması gerekli tedbirlerle ilgili olarak çeşitli kanunlarda değişiklik yapılması amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.— Maddenin (A) fıkrasıyla, Türk Ceza Kanunu, Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile Orman Kanununda yer alan idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülmüştür. Ancak, savaş ve çok yakın savaş tehdidi hâllerinde işlenmiş suçlar, Anayasanın 4709 sayılı Kanunla değişik 38 inci maddesi gereğince bu madde hükmü dışında tutulmuştur.

Maddeyle, bu Kanun hükümlerine göre idam cezasından müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülmüş olanlar hakkında Türk Ceza Kanunun idam cezasına ilişkin, 47, 50, 51, 55, 58, 59, 61, 62, 64, 65, 66, 102, 112, 451, 452, 462 ve 463 üncü maddeleri ile 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun idam cezasına ilişkin 12 nci maddesi hükümleri saklı tutularak, idam cezasından dönüştürülen müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında bu hükümlerin uygulanmasına aynen devam edileceği vurgulanmaktadır. Maddeye göre, örneğin ilgili kanun maddesinde idam cezasını gerektiren bir suç eksik teşebbüs derecesinde işleyen fail hakkında 765 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin birinci fıkrasının uygulanması sonucunda idam cezası için öngörülen indirim, idam cezasından çevrili müebbet ağır hapis cezası için de uygulanacak ve fail hakkında 15 seneden 20 seneye kadar ağır hapis cezasına hükmolunacaktır.

Fıkranın (b) bendi ile Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi ile 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanununun 19 uncu maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler hakkında idam cezası için öngörülen hükümler de saklı tutularak bu Kanun hükümlerine göre idam cezasından dönüştürülen müebbet ağır hapis cezası için de bu hükümlerin uygulanmasına aynen devam edileceği, 647 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesinde belirtilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından idam cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenler hakkında indirim hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin hükmün, idam cezasından çevrili müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin (B) fıkrasıyla, bu Kanun hükümlerine göre cezası idam cezasından müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülenler hakkında Türk Ceza Kanununun 70, 73 ve 82 nci maddelerinde geçen sürelerin iki kat olarak, terör suçluları hakkında üç kat olarak uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine göre idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları hakkında Cezaların İnfazı Hakkında Kanun ile Terörle Mücadele Kanununun şartla salıverilmeye ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı ve bunlar hakkında müebbet ağır hapis cezasının ölünceye kadar devam edeceği belirtilmiştir.

MADDE 2.— Maddenin (A) fıkrasıyla, Türk Ceza Kanununun 159 uncu maddesine son fıkra eklenmektedir. Maddeyle birinci fıkrada belirtilen organları ve

kurumları tahkir ve tezyif kastı bulunmaksızın sadece yazılı, sözlü veya görüntülü olarak eleştirmek amacıyla yapılan düşünce açıklamalarının cezayı gerektirmeyeceği hükme bağlanmıştır. Böylece düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında kalan ve eleştiri niteliğini taşıyan düşünce açıklamalarının cezalandırılmaması öngörülmüştür.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Türk Ceza Kanununa eklenmesi öngörülen 201/a maddesinde, Türkiye tarafından da imzalanmış bulunan "Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek "Kara, Deniz ve Hava Yoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Protokol"ün gereğinin yerine getirilmesi amaçlanmıştır.

Maddî menfaat sağlamak üzere, genellikle suç örgütleri marifetiyle göçmenler başka ülkelere kaçırılmakta, yasal olmayan yollarla ülkeye sokulmakta ve bu örgütlerin eline düşen çaresiz insanlar, büyük ve bazen yaşam ve beden bütünlükleri bakımından onarılamayan zararlara uğrayabilmektedirler.

Maddenin birinci fıkrası göçmen kaçakçılığını tanımlamaktadır: Tanıma göre, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yabancı bir devlet tâbiyetinde bulunan veya vatansız olan veya Türkiye'ye de sürekli olarak oturmasına yetkili mercilerce izin verilmemiş bulunan kimselerin Türkiye'ye yasal olmayan yollardan girmelerini veya ülkede kalmalarını, bu kişilerin veya Türk vatandaşlarının yasal olmayan yollardan ülke dışına çıkılmalarını sağlamaya göçmen kaçakçılığı denilmektedir. Türkiye'de sürekli olarak oturmalarına yetkili mercilerce karar verilmemiş yabancılar veya vatansızlar da, suçun mağdurları olabilmektedirler.

Suçun manevî unsuru, eylemin "doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî bir yarar elde etmek maksadıyla" işlenmesidir. Bu unsur, suçu örneğin terör maksadıyla bazı kişileri ülkeye sokmak fiillerinden ayırmak olanağını vermektedir. Kaldı ki, bu suçta asıl mağdurlar, çaresizlik ve yoksullukları nedeniyle kendilerine bir ekmek kapısı açmak için çırpınan insanlardır. Bu nedenle Protokol, adı geçenler hakkında kovuşturma yapılmamasını öngörmektedir.

Fıkranın içerdiği tanıma göre, belirtilen kişilerin Türkiye'ye kaçak olarak girmelerinin sağlanması veya bu hususta teşebbüste bulunulması göçmen kaçakçılığı suçunun maddî unsurlarını oluşturmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası göçmen kaçakçılığı suçunun faillerine verilecek ceza ile birlikte ayrıca yeni bir suçu da tanımlamaktadır: Birinci fıkroda öngörülen bir suçta iştirak etmiş olmaksızın, bu suç yoluyla ülkeye sokulmuş kaçak göçmenlerin maddî yarar elde etmek maksadıyla yasal olmayan yollarla yurt dışına çıkarılmalarını veya yasal koşullara uymaksızın ülkede kalmalarını olanaklı kılmak suç sayılmaktadır. Bu suçun ön koşulu, kaçak göçmenleri yurda sokmak suçuna önceden iştirak etmemiş olmaktır; suçta iştirak edilmiş ise ikinci fıkroda belirlenen eylemleri ayrıca gerçekleştirmek veya bunlara teşebbüs etmek suç oluşturmaz.

İkinci fıkra, ülkeden çıkmayı veya ülkede kalabilmeyi olanaklı kılmak üzere sahte veya sahte seyahat belgelerinin hazırlanmasını veyahut hazırlanmış belgelerin teminini de bu fiiller başka bir suç oluştursa bile bağımsız suç olarak düzenlemiştir. Ayrıca bu suçlara teşebbüsün de tamamlanmış suçlar gibi cezalandırılması, suçun işlenmesinde kullanılan taşıtlar ve bu fiil nedeniyle elde edilen maddî menfaatlerin müsadere edilmesi öngörülmüştür.

Maddenin üçüncü fıkrasında suçların, örneğin taşıma kapasitesinin çok üzerinde bir gemiye veya uçağa göçmen yüklenmesiyle, kaçak göçmenlerin yaşam veya vücut bütünlüklerinin tehlikeye sokulması veya bu olasılığın ciddi olarak ortaya çıkması hâlinde verilecek cezaların yarısı oranında, ölüm meydana geldiğinde bir katı artırılacağını öngörmektedir. Ancak bu olasılığın ciddi, yani var olan delillere göre gerçekleşmesinin güçlü olması gereklidir. Aynı fıkra, göçmenlerin insanlık veya onur dışı muamele biçimlerine, örneğin çok kötü taşıma koşullarına tâbi kılınmalarını ayrıca bir ağırlatıcı neden saymaktadır.

Maddenin son fıkrasında suçun örgütler tarafından işlenmesi hâlinde faillere verilecek cezaların bir katı oranında artırılması öngörülmüştür.

Türk Ceza Kanununa eklenmesi öngörülen 201/b maddesinde ise, "Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek "İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol"ün gereğini yerine getirmek üzere düzenlenmiştir.

Şimdiye kadar özellikle kadın ve çocukların sömürülmelerini önlemek ve bu eylemlerle mücadele etmek üzere meydana getirilmiş çeşitli milletlerarası sözleşmeler imzalanmış, kararlar alınmıştır. Ancak anılan Protokol'ün imzalanmasında önce insan ticaretinin bütün yönlerini göz önünde bulunduran ortak bir metin yoktu. 1990'lı yıllardan itibaren suç örgütlerinin, etkinliklerini sınırlar ötesi alana genişleterek, özellikle kadın, çocuk ve insan ticaretini örgütledikleri ve insanları bu uygar dünyada âdeta esarete tâbi kıldıkları görülmektedir. İşte bu nedenle, Protokol'ün öngördüğü suçlara hukuk sistemimizde de yer verilmesi uygun görülmüştür.

Maddenin öngördüğü maddî unsurlar, kadın, çocuk veya diğer insanların tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmalarıdır. Ancak bu hareketler kişileri zorla çalıştırmak, bazı hizmetleri vermeye mecbur kılmak, adı geçenleri esaret veya benzeri uygulamalara tâbi kılmak yahut beden organlarından bazılarının verilmesine razı etmek maksatlarıyla icra edilecektir.

Maddenin birinci fıkrası, söz konusu maksatlarla gerçekleştirilecek maddî unsurların belirli araç eylemlere başvurulması suretiyle gerçekleştirilmesini suçun oluşması bakımından gerekli koşullar olarak saptamıştır. Bu eylemler tehdit, baskı,

cebir veya şiddet uygulama, nüfuzu kötüye kullanma, kandırma, mağdurların çaresizliklerinden yararlanma veya mağdurlar üzerinde sahip olunan denetim olanaklarından yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle gerçekleştirilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, belirtilen amaçları elde etmek üzere girişilen ve suçu oluşturan yardımcı eylemler varsa artık, mağdurun rızasının yok sayılacağı belirtilmiştir. Örneğin bir kimsenin organlarını vermek hususundaki rızası, yukarıda belirtilen eylemler sonucunda elde edilmiş ise, suçun oluşması bakımından bu rıza yok sayılacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında onsekiz yaşını doldurmamış çocukların birinci fıkra da belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri yahut barındırılmaları hâlinde, suçu oluşturan araç fiillerden herhangi birisine başvurulmasa da, faile birinci fıkra da belirtilen cezaların verileceği açıklanmıştır. Bu suretle onsekiz yaşını doldurmamış çocukların birinci fıkra da belirtilen maksatlarla maddenin öngördüğü hareketlere konu kılınmaları suçun oluşmasına olanak verecektir.

Maddenin son fıkrasında, yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların örgüt marifetiyle işlenmeleri hâlinde, faillere verilecek cezaların bir katı oranında artırılması ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir.

MADDE 3.— Maddenin (A) fıkrasıyla, 2908 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılan 11. maddesi yeniden düzenlenmektedir. Yapılan bu düzenleme ile Türkiye de kurulan derneklerin yurt dışında faaliyette bulunmalarına ilişkin esas ve usuller gösterilmektedir.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Kanunun yürürlükten kaldırılan 12 nci maddesi yeniden düzenlenerek, yurt dışında kurulan derneklerin Türkiye deki faaliyetlerine ilişkin esas ve usuller gösterilmiştir.

Maddenin (C) fıkrasıyla, Kanunun 15 inci maddesi değiştirilerek dernek kütüğü ve kayıt işlerinin, İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığı ile valilikler tarafından yürütülmesi amaçlanmıştır.

Maddenin (D) fıkrasıyla, Kanunun 40 ıncı maddesi değiştirilerek maddeden sivil savunma faaliyetlerine ilişkin yasaklar çıkarılmaktadır. Ülkemizde yaşanan 17 Ağustos 1999 tarihli depremde vatandaşlar tarafından kurulan arama kurtarma derneklerinin yararlı faaliyetlerinin görülmesi sonucunda böyle bir düzenlemeye ihtiyaç hasıl olmuştur.

Maddenin (E) fıkrasıyla, Kanunun 45 inci maddesi değiştirilerek, derneklerin denetiminde beyan usulü getirilmiş ve yerinde denetim uygulaması değiştirilmiştir. Ancak, derneklerin gerekli görülen durumlarda İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığı personeli veya Teftiş Kurulu, mülkî idare amirleri ve ilgili olan bakanlıklar

ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından denetlenmesi öngörülmektedir. Bu denetleme sonuçlarının İçişleri Bakanlığına bildirilmesi ve böylece derneklere ait bilgilerin icracı birim olan İçişleri Bakanlığında tek arşivde toplanması mümkün kılınmıştır.

Ayrıca "Denetimler sırasında, suç teşkil eden fiillerin tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülkî amirlik durumu derhâl Cumhuriyet savcılığına bildirir" hükmü getirilmiştir.

Maddenin (F) fıkrasıyla, Kanunun 46 ncı maddesi değiştirilerek, derneklerle ilgili hizmetlerin daha etkili ve koordineli bir şekilde sunulması ve denetiminin daha etkin olarak yerine getirilmesi için, İçişleri Bakanlığı Merkez teşkilâtında bir "Dernekler Daire Başkanlığı"nın kurulması amaçlanmıştır.

Maddenin (G) fıkrasıyla, Kanunun 62 nci maddesi değiştirilerek, çağımızdaki hızlı ekonomik ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilmek ve kanunda fazla ayrıntılı düzenlemeye gidilmesini önlemek amacıyla, dernekler tarafından tutulacak defterler ile ilgili usul ve esasların İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi ve bu defterlerin noterden tasdikli olması zorunluğu getirilmiştir.

Maddenin (H) fıkrasıyla, Kanunun 73 üncü maddesi değiştirilerek, derneklerin, merkez ve taşradaki hizmet ve denetimlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için oluşturulacak merkez ve taşra birimlerinin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4.— Maddenin (A) fıkrasında yapılan değişiklikte, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde düzenlenen ayrımcılık yasağı ve Ek 1 No.lu Protokolle güvence altına alınan mülkiyet hakkının korunması ilkeleri ile uyum sağlanmıştır. Böylece, cemaat vakıflarının taşınmaz mal edinebilme ve taşınmazları üzerinde her türlü tasarrufta bulanabilmelerine olanak sağlanmıştır.

Avrupa Birliği müktesebatı, azınlıkların bulundukları ülkelerde diğer vatandaşlara göre ayrımcı muameleye tâbi olmamaları, başka bir deyişle, çoğunluğa mensup kişiler gibi tüm haklardan yararlanmalarını öngörmektedir. Avrupa Birliğinin Ülkemize ilişkin Katılım Ortaklığı Belgesinde, kısa ve orta vadeli öncelikler arasında tüm vatandaşların sosyal, dinî, ekonomik ve kültürel haklarının geliştirilmesi ve farklı muameleye maruz kalmamaları öngörülmüştür.

Maddenin (B) fıkrasıyla, 227 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bir ek madde eklenerek Türkiyede şube açmış ve açma arzusunda bulunan vakıfların faaliyetleri yasal düzenlemeye kavuşturulmuştur.

MADDE 5.— Maddenin (A) fıkrasıyla Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek, yabancıların toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenlemeleri konusunda İçişleri Bakanlığından izin almaları yolundaki sistem aynen korunmakla

birlikte, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine konuşmacı olarak katılma veya afiş, pankart, resim, flama, levha, araç ve gereçler taşıyarak katılma ve etkinliklerde yer alabilmeleri için mevcut olan izin usulü kaldırılarak yerine bildirim usulü getirilmiştir.

Maddenin (B) fıkrasında yapılan değişiklikle, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan bildirim süresi 72 saatten 48 saate indirilmiştir.

MADDE 6.— Maddenin (A) fıkrasıyla, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 445 inci maddesinden sonra gelmek üzere 445/A maddesi eklenerek, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, ulusal mahkemelerimiz tarafından kesin olarak verilen veya kesinleşmiş olan bir kararın İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin saptanması ve ihlâlin niteliği ve ağırlığı bakımından Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilmiş olan tazminatla giderilemeyecek sonuçlar doğurduğunun anlaşılması hâli, muhakemenin iadesi sebepleri arasına alınmıştır.

Öte yandan, maddede Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlâl kararı üzerine muhakemenin iadesi talebinde bulabilecekler ile bu talebin incelenme usulü de düzenlenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen ihlâl kararları üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına yapılacak muhakemenin iadesi talebinin incelenmesi, işin önemi gözetilerek Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna bırakılmış ve başvuruda bulunma süresi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren hak düşürücü süre niteliğindeki bir yıla sınırlandırılmıştır. Bu süre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 44 üncü maddesi anlamında kararın kesin nitelik kazandığı tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince saptanan ihlâlin sonuçları tazminatla giderilmiş veya talep süresi içinde yapılmamış ise muhakemenin iadesi talebinin reddedileceği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince saptanan ihlâlin sonuçları tazminatla giderilmediği takdirde ise, dosyanın kararı veren mahkemeye gönderileceği belirtilmiş ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun muhakemenin iadesi talebi konusundaki kararlarını duruşma yapmaksızın kesin olarak vereceği hükme bağlanmıştır.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa eklenen 445/A maddesine uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 448 inci maddesine fıkra eklenerek, söz konusu madde hükmü saklı tutulmuştur.

MADDE 7.— Maddenin (A) fıkrasıyla, kesinleşmiş bir ceza hükmünün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin saptanması ve ihlâlin niteliği ve ağırlığı bakımından Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilmiş tazminatla giderilemeyecek sonuçlar doğurduğunun anlaşılması hâli, hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi nedeni olarak hükme bağlanmaktadır.

Öte yandan maddede, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlâl kararı üzerine yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunabilecekler ile bu istemin incelenme usulü de düzenlenmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen karar üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına yapılacak yargılamanın yenilenmesi isteminin incelenmesi, işin önemi gözetilerek Yargıtay Ceza Genel Kuruluna bırakılmakta ve başvuruda bulunma süresi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının verilmesi tarihinden itibaren hak düşürücü süre niteliğindeki bir yılla sınırlandırılmaktadır. Bu süre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 44 üncü maddesi anlamında kararın kesin nitelik kazandığı tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince saptanan ihlâlin sonuçlarının tazminatla giderilmiş olduğu veya istemin süresi içinde yapılmadığı tespit edilirse yargılamanın yenilenmesi istemi reddedilecek; aksi hâlde, dosya hükmü veren mahkemeye gönderilecektir. Maddede ayrıca, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun yargılamanın yenilenmesi istemi konusundaki bu kararlarını duruşma yapmaksızın vereceği ve bu kararların kesin olacağı hükmüne yer verilmektedir.

Maddenin (B) fıkrasıyla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa eklenen 327/a maddesine uyum sağlamak amacıyla aynı Kanununun 335 nci maddesine fıkra eklenerek, söz konusu madde hükmü saklı tutulmuştur.

MADDE 8.— Maddenin (A) fıkrasıyla, 3984 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılarak, Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyelik sürecinde Katılım Ortaklığı Belgesi ile Ulusal Program hedefleri doğrultusunda, bireysel hak ve özgürlükler çerçevesinde kültürel yaşam alanının genişletilmesi amaçlanmıştır. Bu düzenlemeyle, Anayasanın 26 ve 28 inci maddelerinde 4709 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle paralellik sağlanmıştır. Bu değişiklik, Türkiye'nin kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi çerçevesindeki uluslararası sözleşmeler ile Kopenhag Siyasî Kriterlerine de uymaktadır. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda 4756 sayılı Kanunla yayın ilkelerine ilişkin yapılan değişiklikte, radyo ve televizyon yayınlarının Türkçe yapılması esas olmakla birlikte, Türk vatandaşlarına günlük yaşamda kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması imkânı getirilmiştir. Ayrıca bu yayınların, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

Maddenin (B) fıkrasıyla, yayın ilkeleri arasında bulunan (v) bendinde bulunan ve muğlak yorumlara neden olabilecek "yayınların karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa ve şiddet eğilimlerini körükleyici" ibaresi, madde metninden çıkarılarak bu bent yeniden düzenlenmiştir.

Maddenin (C) fıkrasıyla, yapılan diğer bir değişiklikle yeniden iletim konusu açıklığa kavuşturularak yeniden iletimin usul ve esaslarının Üst Kurulca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

MADDE 9.— Maddenin (A) fıkrasıyla, Basın Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (6) numaralı bendinde geçen “bu Kanunun ek birinci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar” ibaresi, “bu Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçlar” şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca maddenin (B), (C), (D), (E), (F), (G) ve (H) fıkralarında yapılan değişikliklerle, 5680 sayılı Kanunun 21, 22, 24, 25, 30, 33 ve 34 üncü maddelerinde yer alan para cezaları güncelleştirilerek caydırıcılık sağlanmış ve bu maddelerde yer alan hürriyeti bağlayıcı cezalar madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 10.— Maddenin (A) fıkrasıyla, 2559 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (D) bendi değiştirilerek, polis tarafından kapatılabilecek umuma açık yerler ve kapatılma esasları yeniden düzenlenmiştir.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Kanunun 9 uncu maddesi değiştirilerek, Anayasanın kişi hürriyeti ve güvenliğine ilişkin 19 uncu maddesi ile özel hayatın gizliliği ve konut dokunulmazlığına ilişkin 20 ve 21 inci maddelerinde 4709 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle uyum sağlanmıştır.

Maddenin (C) fıkrasıyla, Kanunun 11 inci maddesinin (C) bendi yeniden düzenlenmiş, değişen teknoloji ve görüntülü ve sesli aletlerin niteliğinin değişmesi nedeniyle bütün bu araçları kapsayacak şekilde yeni hükümler öngörülmüştür.

Maddenin (D) fıkrasıyla, Kanunun eğlence yerlerine girebilecek ve buralarda çalışabilecek kişilerle ilgili 12 nci maddesi değiştirilerek, maddedeki umuma açık yerlere ilişkin ibareler değiştirilmiş ve güncel hâle getirilmiştir. Ayrıca, Ülkemiz tarafından da onaylanan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gereği, onsekiz yaşından küçüklerin çocuk sayılması nedeniyle ve çocukları korumak amacıyla, dinlenme ve eğlence yerlerinde çalışabilecek kişilerin yaş sınırının onsekize çekilmesine ilişkin hüküm getirilmiştir. Bu düzenleme ile kadınların bu gibi yerlerde çalışabilmeleri için öngörülmüş olan mülkî amirin izin verme yetkisi kaldırılmış ve kadın erkek ayrımcılığı önlenmiştir. Ayrıca, kanunlarımızda erginlik yaşı olarak kabul edilen onsekiz yaş esas alınmış ve böylece onsekiz yaşını dolduran kadın erkek herkesin her alanda çalışabilmelerine imkân tanınmıştır.

Maddenin (E) fıkrasıyla, Kanunun yakalama yetkisine ilişkin 13 üncü maddesi yeniden düzenlenmekte ve bu maddenin birinci fıkrasında kolluk kuvvetlerine yakalama yetkisini veren durumlar belirtilmektedir.

İki ve üçüncü fıkraları muhafaza edilen maddenin dördüncü fıkrası değiştirilmiştir. Buna göre, yakalanan kişilerden yalnızca uyuşturucu kullananlar ile

sarhoş olanlar değil, zor kullanılarak yakalanan kişiler ile hakkında suç soruşturması yapılacakların sağlık durumlarını gösteren doktor raporları alınacaktır.

Maddenin beşinci fıkrası ile yakalanan kişiye, yakalanma sebebinin bildirilmesi yükümlülüğü ayrıntılı biçimde gösterilmiştir.

Maddenin altıncı fıkrası, Anayasanın 19 uncu maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, adlî bir işlem nedeniyle yakalanan kişinin durumu istediği kanunî yakınına derhâl bildirilecektir.

Maddenin yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkraları birleştirilerek yedinci ve son fıkra olarak yeniden düzenlenmiştir. Burada, “sanık” ibaresi yerine “suç şüphesi altında olanlar” ibaresi; “haklarında ıslah veya tedavi tedbiri alınması gerekenler, ilgili kuruma gönderilir.” ibaresi yerine “haklarında ıslah veya tedavi tedbiri alınması gerekenler, ilgili kurum tarafından teslim alınır.” ibaresi getirilmiştir.

Maddenin (F) fıkrasıyla, Kanunun Ek 1 inci maddesi değiştirilerek, umumî veya umuma açık yerler ile umuma açık niteliğindeki ulaşım araçlarında, gerçek kişi veya toplulukların kırksekiz saat önceden mahallin en büyük mülkî amirine yazılı bildirimde bulunarak, oyun ve temsil verebileceği veya çeşitli şekillerde gösteri yapabileceği konusu düzenlenmiştir.

Ayrıca, bu temsil ve gösterilerde devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene veya genel ahlâka aykırı bir durum tespit edildiğinde, mahallin en büyük mülkî amirinin derhâl Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunacağı hükmüne yer verilmiştir. Yapılacak bildirimde, temsil veya gösteriye katılan yönetici ve diğer kişilerin kimlik, ikametgâh ve tabiiyetlerinin belirtileceği öngörülmüştür.

MADDE 11.— Maddenin (A) fıkrasıyla, 2923 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi hususundaki yasal engel kaldırılmıştır. Bu çerçevede Kanunun adı “Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiştir.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Kanunun amaç maddesi buna paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Maddenin (C) fıkrasıyla, söz konusu dil ve lehçelerin öğrenilebilmesi için 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tâbi olmak kaydıyla, özel kurslar şeklinde Millî Eğitim Bakanlığı denetiminde açılabilmesi imkânı getirilmiştir. Ayrıca bu kursların, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

MADDE 12.— Maddenin (A) fıkrasıyla, 2908 sayılı Demekler Kanununun 39 uncu maddesinde yer alan, “Belli bir kurum veya kuruluşta çalışsalar bile, belli bir

mesleğe mensup olan kamu hizmeti görevlileri, ancak üyelerinin ortak sosyal, ekonomik, dinlenme, kültürel ve meslekî ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ve sadece il ve ilçe merkezlerinde, dernek kurabilirler. Bu dernekler yukarıda belirtilen amaçlar dışında faaliyette bulunamazlar.” hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

Aynı Kanunun 47 nci maddesinde yer alan “Kamu yararına çalışan derneklerin hesapları ve bu hesaplarla ilgili belge ve defterleri, gerekli görülen hallerde, Maliye Bakanlığınca da denetlenir.” hükmü, - 45 nci maddeye göre dernekler amaç ve faaliyetleriyle ilgili olan bakanlıklar tarafından zaten denetlenebileceğinden - gereksiz bulunarak yürürlükten kaldırılmıştır.

Ayrıca bu Kanunun 56 ncı maddesinde yer alan “Aynı öğretim kurumlarında olsa bile iki yıl, sömestr usulü uygulanan yükseköğretim kurumlarında bu süreyi dolduran, sömestr sayısı kadar sınıfta kalan veya bulundukları öğretim kurumlarını normal bitirme senesinden iki sene sonrasına kadar bitirmemiş olana öğrenciler; öğrenci derneklerine başkan olamaz, yönetim, denetleme kurullarında ve diğer organlarda görev alamaz, dernek adına öğrenci temsilciliğine seçilemezler. Seçildikten sonra, yukarıda belirtilen hâllere düşenler, daha önce kazandıkları sıfatları kaybedenler.” hükmü yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece öğrenci sayılan kişilere derneklerle ilgili olarak konulan yasaklar ortadan kaldırılmıştır.

Maddenin (B) fıkrasıyla, Basın Kanununun 31 ve Ek 3 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Maddenin (C) fıkrasıyla, Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanununun 11 inci maddesinin son fıkrasında, video ve ses bantlarını ticarî maksatla doldurana gerçek ve tüzel kişilerin bu bantlarının birer adedini piyasaya çıkarılmadan önce mahallin en büyük mülkî amirine verme zorunluluğunu getiren hükmü ile mülkî amirliğe tevdi edilen bu görev Kültür Bakanlığı bünyesinde bulunan Telif Hakları Genel Müdürlüğünce yürütüldüğünden söz konusu hüküm kaldırılmıştır.

Maddenin (D) fıkrasıyla, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun serbest bölgelerde kuruluşun itibaren on yıl süreyle 5.5.1983 tarihli ve 2822 sayılı Kanunun grev ve lokavt ile arabuluculuk hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin geçici 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13.- Milletvekili Genel Seçiminin 3 Kasım 2002 tarihinde yapılması düşünülmüştür.

GEÇİCİ MADDE 1.— Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 1 inci maddesinin (A) fıkrası kapsamına giren ve Türk Ceza Kanunu, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ve 6831 sayılı Orman Kanununda yer alan suçlardan dolayı idam cezası verilen hükümlülerin dosyaları hakkında yapılacak işlemler açıklanmıştır. Ayrıca askerî mahkemeler Askerî Ceza Kanunu dışında Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlara göre de idam cezası verebileceklerinden, haklarında askerî mahkemelerce bu Kanununun 1 inci maddesinin (A) fıkrası kapsamına giren Türk Ceza Kanunu, Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile Orman Kanunu uyarınca idam cezası verilmiş hükümlüler yönünden yapılacak işlemler belirtilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.— Maddeyle bu Kanunun 6 ve 7 nci maddelerinin, bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular üzerine bu Mahkemece verilecek kararlar hakkında uygulanacağı belirtilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3— Bu Kanunda öngörülen yönetmeliklerin, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir.

MADDE 14.— Teklifin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları nedeniyle yargılamanın yenilenmesi ile ilgili 6 ve 7 nci maddelerinin bu Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra, diğer hükümlerinin ise yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

MADDE 15.— Yürütmeye ilgilidir.

**ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE
MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİNİN 3 KASIM 2002 PAZAR
GÜNÜ YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.— A) Savaş ve çok yakın savaş tehdidi hâllerinde işlenmiş suçlar için öngörülen idam cezaları hariç olmak üzere, 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 7.1.1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununda yer alan idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülmüştür.

Şu kadar ki,

a) Türk Ceza Kanununun 47, 50, 51, 55, 58, 59, 61, 62, 64, 65, 66, 102, 112, 451, 452, 462 ve 463 üncü maddeleri ile 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin idam cezasına ilişkin hükümleri,

b) Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi ile 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 19 ve Ek 2 nci maddelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ölüm cezalarının yerine getirilmemesine karar verilenlere ilişkin hükümleri

saklıdır.

B) Bu Kanun hükümlerine göre idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülenler hakkında Türk Ceza Kanununun 70, 73 ve 82 nci maddelerinde öngörülen süreler iki kat, terör suçluları hakkında üç kat olarak uygulanır.

Bu Kanun hükümlerine göre idam cezaları müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları hakkında Cezaların İnfazı Hakkında Kanun ile 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun şartla salıverilmeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında müebbet ağır hapis cezası ölünceye kadar devam eder.

MADDE 2.— A) Türk Ceza Kanununun 159 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkroda sayılan organları veya kurumları tahkir ve tezyif kastı bulunmaksızın, sadece eleştirmek maksadıyla yapılan yazılı, sözlü veya görüntülü düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.”

B) Türk Ceza Kanununun 201 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 201/a ve 201/b maddeleri eklenmiştir.

“Madde 201/a.— Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yabancı bir devlet tâbiyetinde bulunan veya vatansız olan veya Türkiyede sürekli olarak oturmasına yetkili mercilerce izin verilmemiş bulunan kimselerin Türkiyeye yasal olmayan yollardan girmelerini veya ülkede kalmalarını, bu kişilerin veya Türk vatandaşlarının yasal olmayan yollardan ülke dışına çıkmalarını sağlamaya göçmen kaçakçılığı denilir.

Göçmen kaçakçılığı suçunun faillerine veya böyle bir suça iştirak etmeksizin, daha önce ülkeye sokulmuş veya girmiş kaçak göçmenleri, maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollarla ülkeden çıkaranlara, yasal koşullara uymaksızın ülkede kalmalarını olanaklı kılanlara, bu maksatla sahte kimlik veya seyahat belgelerini hazırlayanlara veya temin edenlere ya da bu suçlara teşebbüs edenlere, fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası verilir; suçun işlenmesinde kullanılan taşıtlar ve bu fiil nedeniyle elde edilen maddî menfaatler müsadere edilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı olan suçlar, kaçak göçmenlerin yaşamlarını veya vücut bütünlüklerini tehlikeye soktuğu veya insanlık dışı veya onur kırıcı muamele biçimlerine tâbi kılınmalarına neden olduğu hâllerde faille verilecek cezalar, yarısı oranında; ölüm meydana gelmiş ise bir kat artırılarak hükmolunur.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçlar örgütlü olarak işlendiğinde faille verilecek cezalar bir kat artırılarak hükmolunur.

Madde 201/b.— Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tâbi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla, tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırın, bir yerden başka bir yere götürüren veya sevk eden, barındıran kimseye beş yıldan on yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası verilir.

Birinci fıkrada belirtilen amaçlarla girişilen ve suçu oluşturan eylemler var olduğu takdirde, mağdurun rızası yok sayılır.

Onsekiz yaşını doldurmamış çocukların birinci fıkrada belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hâllerinde suça ait araç fiillerden hiçbirisine başvurulmuş olmasa da faile birinci fıkrada belirtilen cezalar verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçlar örgütlü olarak işlendiği takdirde faille verilecek cezalar bir kat artırılarak hükmolunur.”

MADDE 3.— A) 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun yürürlükten kaldırılmış olan 11 inci maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Türkiyede kurulan derneklerin yurt dışındaki faaliyetleri

Madde 11.— Uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde; uluslararası faaliyette bulunma amacını güden derneklerin kurulması, bu derneklerin yurt dışında şube açması, yurt dışındaki benzer amaçlı dernek veya kuruluşlara üye olması veya bunlarla işbirliği yapması veya yurt dışında faaliyette bulunması, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun iznine bağlıdır.

Yurt dışındaki bir dernek ve kuruluşa üye olmak ya da bunlarla işbirliğinde bulunmak isteyen dernek veya üst kuruluş, bu dernek veya kuruluşun statüsünün Türkçeye çevrilmiş noterden onaylı iki örneğini İçişleri Bakanlığına vermekle yükümlüdür.

Türkiyedeki derneklerin üye olduğu veya işbirliği yaptığı yabancı dernek veya kuruluşların kanunlarımıza ve millî menfaatlerimize aykırı faaliyetlerde bulunması hâlinde, Türkiyede kurulmuş derneğin, bu yabancı dernek veya kuruluşlarla olan ilişkilerine Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla son verilir.”

B) Dernekler Kanununun yürürlükten kaldırılmış olan 12 nci maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Yurt dışında kurulan derneklerin Türkiyedeki faaliyetleri

Madde 12.— Yurt dışında kurulan derneklerin, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde ve karşılıklı olmak koşuluyla, kültürel, ekonomik, teknik, sportif ve bilimsel konularda bilgi veya teknolojilerinden yararlanılmak üzere; Türkiyede şube açmalarına, Türkiyede kurulmuş bulunan derneklere üye olmalarına veya bunlarla işbirliği yapmalarına, Türkiyede faaliyette bulunmalarına, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca izin verilebilir.

Yukarıdaki fıkrada sözü edilen derneklerin, kanunlarımıza veya millî menfaatlerimize aykırı faaliyetlerde bulunması hâlinde, verilen iznin geri alınmasına Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.”

C) Dernekler Kanununun 15 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İçişleri Bakanlığınca Dernekler Daire Başkanlığında ve illerde valilikler bünyesinde derneklerin kaydolunacağı Dernekler Kütüğü tesis olunur.

Dernekler Daire Başkanlığındaki Dernekler Kütüğüne bütün konfederasyon, federasyon ve dernekler ile şubeleri ve merkezleri yurt dışında bulunan derneklerin Türkiye'de açılmış şubeleri kaydolunur."

D) Dernekler Kanununun 40 ıncı maddesinin kenar başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Millî Savunma ve kolluk hizmetlerine hazırlayıcı faaliyette bulunma yasağı

Dernekler, askerliğe, millî savunma ve kolluk hizmetlerine hazırlayıcı öğretim ve eğitim faaliyetlerinde bulunamazlar. Bu amaçları gerçekleştirmek üzere kamp veya talim yerleri açamazlar."

E) Dernekler Kanununun 45 inci maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Beyanname verme yükümlülüğü ve denetim

Madde 45.— Dernekler, faaliyetleri ile gelir ve gider işlemlerinin sonuçları konusunda, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilen şekle uygun olarak düzenleyecekleri beyannameyi yıl sonu itibarıyla mahallin en büyük mülkî amirine verirler.

Gerek görülen hâllerde derneklerin yönetim yerleri, müesseseleri ve her çeşit eklentileri, defterleri, hesap ve işlemleri, İçişleri Bakanlığı veya bulundukları yerin en büyük mülkî âmiri tarafından her zaman denetlenebilir. İçişleri Bakanlığı, bu denetlemeyi Dernekler Daire Başkanlığı Personeli veya Bakanlık Teftiş Kurulu aracılığıyla; en büyük mülkî amirler, bizzat veya görevlendirecekleri memur veya memurlar aracılığıyla yaptırırlar.

Dernekler, amaç ve faaliyetleriyle ilgili olan bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca da denetlenebilir. Denetleme sonuçları, bilgi için İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Denetleme sırasında görevli memurlar tarafından istenecek her türlü bilgi, belge ve kayıtların, dernek yetkilileri tarafından gösterilmesi veya verilmesi, yönetim yerleri, müesseseler ve eklentilerine girme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur.

Denetim sırasında, suç teşkil eden fiillerin tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülkî amirlik durumu derhâl Cumhuriyet savcılığına bildirir."

F) Dernekler Kanununun 46 ıncı maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dernekler Daire Başkanlığı

Madde 46.— Dernekler ile ilgili hizmetleri yürütmek, tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediklerini, defterlerini ve hesaplarını mevzuata ve tüzüklerine uygun olarak yürütüp yürütmediklerini denetlemek üzere İçişleri Bakanlığı bünyesinde Dernekler Daire Başkanlığı kurulur. Bu birimin kuruluş, çalışma şekli ve denetleme esas ve usulleri, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

G) Dernekler Kanununun 62 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 62.— Dernekler tarafından tutulacak defterler ile ilgili usul ve esaslar İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu defterlerin noterden onaylı olması zorunludur.”

H) Dernekler Kanununun 73 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 73.— İçişleri Bakanlığınca, derneklere ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, hizmetleri görmek üzere illerde valilikler, ilçelerde de kaymakamlıklar bünyesinde derneklerle ilgili bir birim oluşturulur.

Bu birimin illerdeki teşkilatlanması, kuruluş, görev ve yetkileri ile 15 inci maddeye göre oluşturulacak Dernekler Kütüğünün şekli, düzenleme ve kayıt esasları, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4.— A) 5.6.1935 tarihli ve 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 1 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Cemaat vakıfları, vakfiyeleri olup olmadığına bakılmaksızın, Bakanlar Kurulunun izniyle dinî, hayrî, sosyal, eğitsel, sıhhi ve kültürel alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere taşınmaz mal edinebilirler ve taşınmaz malları üzerinde tasarrufta bulunabilirler.

Bu vakıfların dinî, hayrî, sosyal, eğitsel, sıhhi ve kültürel alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere, her ne suretle olursa olsun, tasarrufları altında bulunduğu, vergi kayıtları, kira sözleşmeleri ve diğer belgelerle belirlenen taşınmaz mallar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde başvurulması hâlinde vakıf adına tescil olunur. Cemaat vakıfları adına bağışlanan veya vasiyet olunan taşınmaz mallar da bu madde hükümlerine tâbidir.”

B) 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

“Ek Madde 3.— Türkiyede kurulan vakıflar, amaçları doğrultusunda uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle, Vakıflar Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun izniyle yurt dışında kurulmuş vakıf veya kuruluşlara üye olabilirler.

Türkiyede kurulan vakıfların vakıf senedinde belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere uluslararası faaliyette bulunması ve yurt dışında şube açması ile yurt dışındaki benzer amaçlı vakıf veya kuruluşlarla işbirliği yapması, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle, Vakıflar Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun iznine bağlıdır.

Yabancı ülkelerde kurulmuş vakıflar, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde, karşılıklı olmak koşuluyla, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle, Vakıflar Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun izniyle Türkiyede faaliyette bulunabilirler, şube açabilirler, üst kuruluşlar kurabilirler, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilirler veya kurulmuş vakıflarla işbirliği yapabilirler.

Bu vakıflar, Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında uygulanan mevzuata tâbidir.”

MADDE 5.— A) 6.10.1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yabancıların bu Kanun hükümlerine göre toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemeleri, İçişleri Bakanlığının iznine bağlıdır. Yabancıların bu Kanuna göre düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde topluluğa hitap etmeleri, afiş, pankart, resim, flama, levha, araç ve gereçler taşımaları, toplantının yapılacağı mahallin en büyük mülkî idare âmirliğine toplantıdan en az kırksekiz saat önce yapılacak bildirimle mümkündür.”

B) Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplantı yapılabilmesi için, düzenleme kurulu üyelerinin tamamının imzalayacakları bir bildirim, toplantının yapılmasından en az kırksekiz saat önce ve çalışma saatleri içinde, toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu valilik veya kaymakamlığa verilir.”

MADDE 6.— A) 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 445 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 445/A maddesi eklenmiştir.

“Madde 445/A.— Kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş olan bir kararın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiği saptandığında, ihlâlin niteliği ve ağırlığı bakımından Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilmiş olan tazminatla giderilemeyecek sonuçlar doğurduğu anlaşılırsa; Adalet Bakanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda bulunan veya yasal temsilcisi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde Yargıtay Birinci Başkanlığından muhakemenin iadesi isteminde bulunabilirler.

Bu istem, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca incelenir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince saptanan ihlâlin sonuçları tazminatla giderilmiş veya istem süresi içinde yapılmamış ise reddine; aksi hâlde, dosyanın davaya bakması için kararı veren mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmaksızın kesin olarak karar verir.”

B) Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 448 inci maddesine son fıkra olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

“445/A maddesi hükümleri saklıdır.”

MADDE 7.— A) 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 327 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 327/a maddesi eklenmiştir.

“Madde 327/a.— Kesinleşmiş bir ceza hükmünün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiği saptandığında ihlâlin niteliği ve ağırlığı bakımından Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilmiş olan tazminatla giderilemeyecek sonuçlar doğurduğu anlaşılırsa; Adalet Bakanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda bulunan veya yasal temsilcisi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde Yargıtay Birinci Başkanlığından muhakemenin iadesi isteminde bulunabilirler.

Bu istem, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca incelenir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince saptanan ihlâlin sonuçları tazminatla giderilmiş veya istem süresi içinde yapılmamış ise reddine; aksi hâlde, dosyanın davaya bakması için kararı veren mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmaksızın kesin olarak karar verir.”

B) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 335 inci maddesine son fıkra olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

“327/a maddesi hükümleri saklıdır.”

MADDE 8.— A) 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

“Ayrıca, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde de yayın yapılabilir. Bu yayınlar, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamaz. Bu yayınların yapılmasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Üst Kurulca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

B) Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (v) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“v) Yayınların şiddet kullanımını özendirici veya ırkçı nefret duygularını kışkırtıcı nitelikte olmaması.”

C) Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanuna aykırı olmamak kaydıyla, yayınların yeniden iletimi serbesttir. Yeniden iletime ilişkin usul ve esaslar, Üst Kurulca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 9.— A) 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (6) numaralı bendinde geçen “bu Kanunun ek birinci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar” ibaresi, “bu Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçlar” şeklinde değiştirilmiştir.

B) Basın Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 21.— 9 uncu maddenin birinci fıkrası ile 11 inci madde hükümlerine aykırı hareket edenler, onmilyar liradan otuzmilyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

9 uncu maddenin son fıkrasına göre yayımı durdurulan mevkutenin yayınına beyanname vermeden devam edenler, yirmimilyar liradan altmışmilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.”

C) Basın Kanununun 22 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 22.— Hakikate aykırı beyanname veren kimse, fiil başka bir suç oluştursa bile yirmimilyar liradan yüzmilyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.”

D) Basın Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 24.— 12 inci maddenin birinci fıkrası hükmünü yerine getirmeyenler hakkında otuzmilyar liradan yüzmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.”

E) Basın Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 25.— 13 üncü maddede yazılı şart ve vasıfları haiz olmayan kimseleri çalıştıranlar, onbeşmilyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.”

F) Basın Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yukarıdaki fıkralar hükümlerine aykırı hareket edenler, yirmimilyar liradan yüzmilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.”

G) Basın Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu yasağa aykırı hareket edenler, onmilyar liradan otuzmilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.”

H) Basın Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu defter tutulmadığı veya deftere noksan ve yanlış malûmat geçirildiği veyahut savcılıkça talep vukuunda defter ve ihtiva etmesi gereken hususlar gizlendiği takdirde mevkutenin sahibi veya onun mümessili, birimilyar liradan onmilyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.”

MADDE 10.— A) 4.7.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 8 nci maddesinin (D) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“D) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlâka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler,”

B) Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9.— Polis, millî güvenlik ve kamu düzeninin, genel sağlık ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasak olan her türlü silâh, patlayıcı madde veya eşyanın tespiti amacıyla usulüne göre verilmiş hâkim kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mahallin en büyük mülkî amirinin vereceği yazılı emirle;

A) 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde,

B) Özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sendikaların genel kurul toplantılarının yapıldığı yerin yakın çevresinde,

C) Halkın topluca bulunduğu veya toplanabileceği yerlerde,

D) Öğretim ve eğitim özgürlüğünün sağlanması için her derecede öğretim ve eğitim kurumlarının ve 20 inci maddenin ikinci fıkrasının (A) bendindeki koşula uygun olarak girilecek üniversite, bağımsız fakülte veya bağlı kurumların içinde, bunların yakın çevreleri ile giriş ve çıkış yerlerinde,

E) Umumî veya umuma açık yerlerde veya öğrenci yurtlarında veya eklentilerinde,

F) Yerleşim yerlerinin giriş ve çıkışlarında,

G) Her türlü toplu taşıma veya seyreden taşıt araçlarında

Suçun önlenmesi amacıyla kişilerin üstlerini, araçlarını, özel kâğıtlarını ve eşyasını arar; suç unsurlarına el koyar ve evrakı ile birlikte Cumhuriyet savcılığına tevdi eder.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlara göre suç iz, eser, emare veya delillerinin tespiti veya faillerinin yakalanması amacıyla polis tarafından yapılacak aramalar için de usulüne göre verilmiş hâkim kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, diğer kanunlarda yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmalıdır.

5680 sayılı Basın Kanunu kapsamına giren basılı eserlerin arama ve zaptı, genel hükümlere tâbidir.”

C) Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 11 inci maddesinin (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“C) Genel ahlâk ve edebe aykırı mahiyette her türlü sesli ve görüntülü eserleri, kaydedildiği materyale bakılmaksızın üreten ve satanları,”

D) Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 12.— Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere, eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

Polis bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere yanlarında veli ve vasileri olsa bile onsekiz yaşını doldurmamış küçüklerin girmesini meneder.

Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 17 nci, işyerleri hakkında da 8 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.”

E) Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 13.— Polis,

A) Suçüstü hâlinde veya gecikmesinde sakınca bulunan diğer hâllerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare veya delil bulunan şüphelileri,

B) Haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama veya tutuklama kararı bulunanları,

C) Halkın rahatını bozacak veya rezalet çıkaracak derecede sarhoş olanları veya sarhoşluk hâlinde başkalarına saldıranları, yapılan uyarılara rağmen bu hareketlerine devam edenler ile başkalarına saldırmaya yeltenenleri ve kavga edenleri,

D) Usulüne aykırı şekilde ülkeye giren ya da haklarında sınır dışı etme veya geri verme kararı alınanları,

E) Polisin kanunlara uygun olarak aldığı tedbirlere karşı gelenleri, direnenleri ve görev yapmasını engelleyenleri,

F) Bir kurumda tedavi, eğitim ve ıslahı için kanunlarla ve bu Kanunun uygulanmasını gösteren tüzükte belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirlerin yerine getirilmesi amacıyla, toplum için tehlike teşkil eden akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol bağımlısı serseri veya hastalık bulaştırabilecek kişileri,

G) Haklarında gözetim altında ıslahına veya yetkili merci önüne çıkarılmasına karar verilen küçükleri

Yakalar ve gerekli kanunî işlemleri yapar.

Yakalanması belirli bir usule bağlanmış kişilerle ilgili kanun hükümleri saklıdır.

Yakalanan kişilerin kaçması veya saldırıda bulunmasının önlenmesi bakımından kişinin sağlığına zarar vermeyecek şekilde her türlü tedbir alınabilir.

Yakalanan kişilere, yakalama sebebi her hâlde yazılı ve bunun mümkün olmaması hâlinde sözlü olarak derhâl; toplu suçlarda ise en geç bu kişiler hâkim huzuruna çıkarıluncaya kadar bildirilir.

Kişinin yakalandığı, istediği kanunî yakınlarına derhâl bildirilir.

Yakalananlardan,

- A) Uyuşturucu madde kullanmış olanlar ile sarhoş olanların,
- B) Zor kullanılarak yakalananların,
- C) Haklarında suç soruşturması yapılacak olan şüpheli ve sanıkların

Yakalanma anındaki sağlık durumları tabip raporuyla tespit edilir.

Yakalanan kişilerden suç işlediği şüphesi altında olanlar adli mercilere sevk edilir. Haklarında ıslah veya tedavi tedbiri alınması gerekenler, ilgili kurum yetkilileri tarafından teslim alınır. Yakalama sebebi ortadan kalkanlar derhâl serbest bırakılır.”

F) Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun Ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 1.— Umumî veya umuma açık yerler ile umuma açık yer niteliğindeki ulaşım araçlarında, gerçek kişi veya topluluklar, mahallin en büyük mülkî amirine, en az kırk sekiz saat önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle, oyun ve temsil verebilir veya çeşitli şekillerde gösteri düzenleyebilir.

Bunlardan, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene veya genel ahlâka aykırı olduğu tespit edilenler hakkında mahallin en büyük mülkî amiri tarafından derhâl Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Birinci fıkra uyarınca yapılacak bildirimde oyun veya temsile katılan yönetici ve diğer kişilerin kimlik, ikametgâh ve tâbiyetleri belirtilir.”

MADDE 11.— A) 14.10.1983 tarihli ve 2923 sayılı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Kanununun adı “Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanun” şeklinde değiştirilmiştir.

B) Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1.— Bu Kanunun amacı, eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller, yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okullar ile Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğreniminin tâbi olacağı esasları düzenlemektir.”

C) Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Kanununun 2 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

“Ancak, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi için 8.6.1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tâbi olmak üzere özel kurslar açılabilir. Bu

Kurslar, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamaz. Bu kursların açılmasına ve denetimine ilişkin esas ve usuller, Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 12.- Aşağıdaki kanun hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

- A) Dernekler Kanununun 39, 47 ve 56 ncı maddeleri,
- B) Basın Kanununun 31 ve Ek 3 üncü maddeleri,
- C) Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 11 nci maddesinin son fıkrası,
- D) 6.6.1985 tarihli ve 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanununun Geçici 1 nci maddesi.

MADDE 13.- Türkiye Büyük Millet Meclisi XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için oy verme günü 3 Kasım 2002 Pazar günüdür.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1 nci maddenin (A) fıkrası kapsamına giren suçlardan dolayı haklarında idam cezası verilen hükümlülerin dosyalarından;

a) Henüz Yargıtay’a gönderilmemiş veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunanlar ile daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş olanlar hükmü veren mahkemece,

b) Yargıtay’da bulunanlar ilgili ceza dairesince,

acele işlerden sayılmak ve Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi dikkate alınmak suretiyle karara bağlanır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan dosyalar, gelişlerindeki usule uygun olarak Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemeye geri gönderilir.

Askeri mahkemeler, Askeri Yargıtay Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay’da bulunan dosyalar hakkında da bu madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunun 6 ve 7 nci maddeleri, bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular üzerine verilecek kararlar hakkında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

Yürürlük

MADDE 14.- Bu Kanunun 6 ve 7 nci maddeleri, bu Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ash galdır

* Ibrahim ARAC
Kanunlar ve Kararlar Müdürü